

QUẢN TRỊ TRI THỨC: SÁNG TẠO GIÁ TRỊ TỪ HỌC TẬP TỔ CHỨC

Không thể phủ nhận được sự ảnh hưởng lớn lao mà tri thức mang lại đối với mọi hoạt động của con người trong xã hội dựa trên tri thức như hiện nay. Khi hoạt động tìm kiếm, sáng tạo, lưu trữ hay sử dụng tri thức đó hiệu quả sẽ giúp thực hiện được những nhiệm vụ và mục tiêu đã đặt ra. Ngày nay, vấn đề quản trị tri thức luôn được quan tâm ở rất nhiều góc độ khác nhau như: ai là người quản trị tri thức, quản lý như thế nào, sử dụng như thế nào với tri thức đó sao cho hiệu quả, hay sự chuyển giao tri thức mang lại những hiệu quả gì, những thách thức nào và những cản trở nào đối với việc sử dụng, chia sẻ nguồn tri thức để tạo nên những giá trị cho xã hội,... Có thể thấy, quản trị tri thức thuộc về mọi lĩnh vực trong xã hội, giúp thúc đẩy và phát triển xã hội với những nguồn tri thức đã được hình thành và tích lũy. Trong thực tiễn nghiên cứu đã có rất nhiều tài liệu viết về vấn đề quản trị tri thức trong mọi lĩnh vực, ngành nghề. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và số hóa được vận dụng trong mọi hoạt động thì vấn đề quản trị tri thức lại càng giữ vai trò quan trọng đối với mỗi tổ chức. Quản lý tri thức cho phép các cá nhân, nhóm và toàn bộ tổ chức cũng như mạng lưới, khu vực và quốc gia cùng nhau tạo ra và chia sẻ kiến thức một cách hệ thống để đạt được các mục tiêu chiến lược và hoạt động của họ. Quản lý tri thức góp phần tăng hiệu quả và hiệu quả của hoạt động, và đồng thời thay đổi và nâng cao chất lượng cạnh tranh bằng cách phát triển một tổ chức học tập.

Cuốn sách được xuất bản nhằm cung cấp kiến thức tổng quan về các lĩnh vực liên quan đến quản lý dựa trên tri thức cũng như cung cấp những chỉ dẫn nhằm nâng cao hiệu quả quản trị tri thức. Nội dung cuốn sách như một lời chỉ dẫn không chỉ mang tính học thuật mà còn rất thiết thực đối với những nhà quản lý, những nhà cố vấn kinh doanh, những người

làm công tác đào tạo, huấn luyện và những ai yêu thích việc tìm hiểu về tổ chức trong nền kinh tế tri thức. Về cơ bản, nội dung chính của cuốn sách tập trung vào vấn đề quản trị tri thức trong các doanh nghiệp. Tuy nhiên, nhiều cách tiếp cận, phương pháp và các công cụ được trình bày và sử dụng trong nội dung sách có thể được vận dụng trong quản lý hành chính công, các tổ chức phi lợi nhuận và các tổ chức khác.

Nội dung cuốn sách trình bày các vấn đề lý thuyết và thực hành đương đại, trong đó, ở cuối mỗi chương, tác giả cũng phân tích các trường hợp cụ thể được nghiên cứu, các câu hỏi, ví dụ thực tiễn, bài tập cũng như các công cụ quản lý tri thức. Những nội dung này thực sự hữu ích để vận dụng trong quá trình quản lý tri thức của tổ chức và cá nhân. Ngoài phần giới thiệu, sách gồm có 9 chương.

- Chương 1 đề cập đến sự thay đổi trong môi trường cạnh tranh của xã hội dựa trên tri thức và sự gia tăng ngày càng nhiều các nền kinh tế số hóa, và nhu cầu tự đánh giá từ các tổ chức. Nội dung chương nhấn mạnh đến vai trò của tri thức là một nguồn lực để tạo nên sự giàu có, thịnh vượng, cách thức để tổ chức học hỏi tri thức và công cụ quản trị tri thức dưới dạng mô hình Cafe tri thức.
- Chương 2 chú trọng giải thích những vấn đề liên quan đến tri thức, được xem là phương tiện trong các tổ chức và làm rõ mối quan hệ giữa thông tin, tri thức và sự cạnh tranh bằng cách giới thiệu mô hình “thang tri thức”. Dựa trên thang tri thức, tác giả phân tích về sự chuyển đổi giữa tri thức ẩn và tri thức hiện theo mô hình của SECI. Trong nội dung của chương này, tác giả cũng đề cập đến vấn đề cấu trúc và định giá tri thức như một phần tài sản vô hình của tổ chức.

- Chương 3 đề cập đến các vấn đề tìm kiếm hình thức tổ chức phù hợp cho phép học tập tổ chức, đổi mới và những dòng chảy kiến thức vô hạn. Bằng cách sử dụng một số nghiên cứu trường hợp để mô tả các hình thức khác nhau của tổ chức từ quan điểm cấu trúc tri thức và chuyển giao tri thức.
- Chương 4 nhấn mạnh tầm quan trọng của con người đối với kiến thức của một tổ chức, tập trung chính vào các phương pháp làm việc trong tương lai trong các công ty tri thức cũng như nhận thức mới về vai trò của người lao động tri thức 4.0 trong thời đại số. Tương lai phát triển của các công việc liên quan đến tri thức, những động lực và rào cản đối với công việc này cũng như đội ngũ nhân lực tri thức cũng được đề cập trong nội dung chương này. Cuối chương 4 là phần giới thiệu ma trận năng lực hay kỹ năng trong quản trị tri thức.
- Chương 5 tập trung vào những chiến lược quản trị tri thức và cung cấp những lý giải về khái niệm “thị trường tri thức”, bao gồm nhu cầu về chiến lược định hướng tri thức, phát triển chiến lược quản trị tri thức với 5 vấn đề lớn, các chiến lược tập trung. Nội dung chương cũng xem xét các tổ chức như là thị trường tri thức với các khái niệm, cách tạo ra thị trường tri thức, vai trò của những nhà quản trị tri thức, văn hóa tri thức và các nguyên tắc của thị trường hóa tri thức.
- Chương 6 được dành cho quản trị tri thức trong các bối cảnh khác nhau như quản trị tri thức giữa các nền văn hóa, quốc gia và khu vực cũng như trong các doanh nghiệp nhỏ và khu vực công.
- Chương 7 tập trung vào cách thức kết nối giữa công nghệ thông tin và truyền thông liên quan đến chuyển đổi kỹ thuật số có thể hỗ trợ hoạt động quản lý tri thức. Nội dung chương cũng phân tích đến sự thay đổi đa dạng của hệ thống công nghệ thông tin, ứng dụng của công nghệ thông tin đối với những người làm công việc liên quan đến tri thức cũng như những nhân tố tạo nên sự thành công của quá trình thúc đẩy và thực hiện ứng dụng công nghệ thông tin trong quản trị tri thức.
- Chương 8 đề cập đến các vấn đề về tài sản trí tuệ và cách bảo vệ an toàn tri thức của một tổ chức. Trong đó, tác giả đề cập đến các phương thức để đo lường tài sản tri thức vô hình này và cách thức để bảo đảm an toàn, bảo mật tri thức.
- Chương 9 cung cấp những hướng dẫn thực hiện hoạt động quản trị tri thức trong thực tiễn và đặc biệt là hoàn thành các yêu cầu trong quản trị tri thức của ISO 9001:2015. Chương 9 cho thấy các định hướng để vận dụng các công cụ quản trị tri thức vào thực tiễn, quá trình triển khai dự án 8 bước của Kotter. Đặc biệt, tác giả cũng phân tích đến việc triển khai quản trị tri thức ở mức độ từng cá nhân, đó cũng chính là những năng lực cốt lõi đối với những người làm công tác liên quan đến tri thức.

Từ nội dung cuốn sách thảo luận cho thấy, các vấn đề về quản trị tri thức chủ yếu được phân tích và vận dụng từ góc độ tổ chức và kinh doanh, tuy vậy, cuốn sách này cũng thực sự ý nghĩa đối với những người làm công việc liên quan đến tri thức như những người quản trị tri thức trong các thư viện, cơ quan thông tin và cả những người mong muốn quản trị tri thức ở mức độ cá nhân để tự hoàn thiện và phát triển bản thân trong bối cảnh hiện nay.

TS Bùi Hà Phương

Trường Đại học KHXH&NV, ĐHQG Tp. HCM

Nguồn: Klaus North & Gita Kumta (2018). *Knowledge management: Value creation through organizational learning: 2nd ed. Switzerland: Springer Texts in Business and Economics, 344p. ISBN 978-3-319-59977-9 ISBN 978-3-319-59978-6 (eBook).*